

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Берендєвої Анастасії Ігорівни на дисертацію Мерденова Юрія Володимировича «Адміністративно-правове забезпечення управління персоналом в органах Національної поліції України», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Обґрунтування актуальності теми дисертації, її зв'язок із науковими програмами, темами

Дисертаційне дослідження Мерденова Ю.В. присвячене актуальним питанням адміністративно-правового забезпечення управління персоналом в органах Національної поліції України. Збереження та розвиток кадрового потенціалу повинні залишатися ключовими пріоритетами державної політики. Оскільки поліція відіграє критичну роль у забезпеченні правопорядку та безпеки громадян, її ефективність безпосередньо залежить від компетентності, професійної підготовки та моральних якостей співробітників. Якщо держава прагне до стабільного розвитку та ефективного функціонування своїх інституцій, зокрема правоохоронних органів, вона зобов'язана приділяти особливу увагу розвитку та підтримці свого персоналу.

Ефективне управління персоналом стає особливо важливим в умовах реагування на виклики війни та збереження стабільності в суспільстві. Інвестиції в освіту та професійний розвиток поліцейських сприятимуть підвищенню їхньої здатності адаптуватися до нових загроз та технологій. Впровадження сучасних методів управління та технологічних інновацій може значно покращити оперативність та ефективність роботи Національної поліції. Усе це сприятиме зміцненню довіри громадян до державних інституцій та підвищенню загальної безпеки в країні.

З урахуванням зазначеного, дисертаційне дослідження Мерденова Ю.В. на тему «Адміністративно-правове забезпечення управління персоналом в органах Національної поліції України» є актуальною науковою роботою, в

якій зосереджено увагу на аналізі існуючих механізмів управління персоналом в органах Національної поліції України.

Дисертацію виконано у відповідності до Стратегії національної безпеки України (указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020), Національної стратегії у сфері прав людини (указ Президента України від 24 березня 2021 р. № 119/2021); Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (указ Президента України від 11 травня 2023 р. №273/2023), загальноуніверситетської теми науково-дослідних робіт «Пріоритетні напрямки розвитку реформування правоохоронних органів в умовах розгортання демократичних процесів у державі» (державний реєстраційний номер 0123U103538) та теми науково-дослідних робіт кафедри адміністративної діяльності поліції Одеського державного університету внутрішніх справ «Захист та дотримання прав людини в поліцейській діяльності» (державний реєстраційний номер 0123U104419).

Мета дисертаційної роботи полягає у висвітленні сутності, змісту та особливостей адміністративно-правового забезпечення управління персоналом, а також виробленні на цій основі пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення зазначеної сфери і підвищення ефективності практичної реалізації завдань реалізації кадрового забезпечення органах НПУ.

Завдання роботи сформульовані правильно, що дозволяє розкрити тему та досягти мету дисертаційного дослідження. Об'єкт і предмет дослідження відповідають поставленій меті та визначені належним чином.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність

Наукові положення, висновки та рекомендації, які були сформульовані дисертантом, відповідають ключовим стандартам та критеріям, які висуваються до такого роду досліджень. Вони базуються на ретельному аналізі наявної літератури, а також на застосуванні відповідних наукових методів і підходів. Так, дисертантом проаналізовано 201 літературне джерело,

серед яких наявні нормативно-правові акти різної юридичної сили та наукова література, в т.ч. значна кількість зарубіжної літератури.

Також варто відмітити наявність у дисертанта досвіду практичної роботи за напрямом наукового дослідження, що позитивно впливає на якість проведеного дослідження та його практичну значимість. Завдяки цьому досвіду автор глибоко розуміє специфіку управління персоналом в органах Національної поліції України та може запропонувати реалістичні та ефективні шляхи вдосконалення існуючих механізмів. Це підвищує актуальність роботи та її цінність для практичного впровадження в діяльність правоохоронних органів.

Дисертант вдало обрав теоретичний та методологічний інструментарій, який точно відображає сутність об'єкта та предмета дослідження. Структура дисертації поєднує різні аспекти дослідження, а результати роботи можуть бути успішно застосовані в практиці управління персоналом Національної поліції України, що підтверджує її актуальність та корисність.

Варто також підкреслити увагу автора до особливостей забезпечення управління персоналом в органах поліції у різних країнах світу, що дозволяє провести порівняльний аналіз та запозичити найкращі практики для вдосконалення системи управління персоналом в Національній поліції України. Автор детально досліджує міжнародний досвід, що сприяє розширенню наукового підґрунтя дослідження та надає можливість адаптувати ефективні моделі та методики до українських реалій. Увага до особливостей управління персоналом у поліції різних країн світу свідчить про прагнення автора досягти високого рівня наукової обґрунтованості та практичної цінності своєї роботи, що є вагомим внеском у розвиток адміністративно-правової науки та практики.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна одержаних в дисертаційній роботі результатів дослідження полягає у новому вирішенні актуального наукового завдання в галузі науки «Право» щодо розроблення теоретичних положень та практичних

рекомендацій у сфері адміністративно-правового забезпечення управління персоналом в органах Національної поліції України.

Дисертантом сформульовано низку наукових положень, які становлять авторську новизну, зокрема у дисертації вперше запропоновано покласти праксеологічний підхід в основу кадрової діяльності Національної поліції України та застосувати технології штучного інтелекту в роботі персоналу кадрового забезпечення. Обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення правових механізмів запобігання конфлікту інтересів у поліції, що включає нормативно визначені обмеження, способи уникнення та врегулювання конфліктів, а також наслідки невжиття відповідних заходів. Також запропоновано впровадити принципи різноманітності, справедливості, інклюзії та справедливості (DEIJ) у процес підбору кадрів.

Також автором удосконалено систему внутрішньої взаємодії в органах Національної поліції України шляхом пропозицій щодо внесення змін до Дисциплінарного статуту, які передбачають обов'язок невідкладного повідомлення керівництва про відсутність на службі з наданням доказів поважності причини. Пропонується змінити порядок призначення службового розслідування при пошкодженні службового майна та доповнити Правила етичної поведінки поліцейських пунктом щодо дотримання балансу прав людини під час бойових дій і недопущення перевищення етичних меж дискреційних повноважень. Також удосконалено систему відбору персоналу через впровадження технології комплексної оцінки «асесмент-центр».

Подальшого розвитку набули інструменти оцінки ефективності діяльності підрозділів поліції шляхом впровадження KPI та моделі «360 градусів» для об'єктивної оцінки роботи працівників і підрозділів. Запропоновано розробити стратегію та концепцію реформи Національної поліції України з акцентом на вдосконаленні адміністративно-правового регулювання кадрового забезпечення, що включає створення стратегії кадрового забезпечення до 2030 року, удосконалення правового регулювання підбору кадрів відповідно до їх особистих якостей та впровадження новітніх

інформаційно-комунікаційних технологій в управління кадровим потенціалом.

Обґрунтованість і достовірність отриманих наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується оприлюдненням та апробацією результатів дослідження на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях за темою дисертаційного дослідження. Основні ідеї дисертації були представлені у дев'яти наукових публікаціях, з яких чотири статті вийшли у фахових виданнях України, п'ять тез доповідей були опубліковані у збірниках науково-практичних конференцій.

Практичне значення дисертації

Результати дисертаційного дослідження були впроваджені в науково-дослідну сферу як основа для подальших наукових досліджень з питань правового забезпечення управління персоналом в органах державної влади України (акт впровадження результатів дисертаційного дослідження Одеського державного університету внутрішніх справ від 07.02.2024 р.).

У освітньому процесі основні положення дисертаційного дослідження можуть застосовуватися для підготовки підручників та посібників з навчальних дисциплін «Управління в правоохоронних органах», «Поліцейська діяльність», «Актуальні проблеми поліцейської діяльності» (акт впровадження результатів дисертаційного дослідження Одеського державного університету внутрішніх справ від 26.04.2024 р.).

Зміст, структура дисертації, мова та стиль викладання

Зміст роботи засвідчує достатній рівень обґрунтованості отриманих наукових результатів та підтверджує їх достовірність. Дисертаційне дослідження охоплює 268 сторінок, з яких 201 сторінок припадають на основний текст. Робота включає анотацію, перелік умовних позначень, вступ, три основних розділи, кожен з яких містить по три підрозділи, висновки, список використаних джерел із 201 найменувань та п'ять додатків.

Дисертація оформлена відповідно до основних нормативних вимог і стандартів, передбачених для такого типу досліджень. Робота написана державною мовою з дотриманням загального наукового стилю.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

В цілому позитивно оцінюючи отримані результати дисертаційного дослідження Мерденова Ю.В., водночас слід вказати на деякі зауваження та дискусійні положення, зокрема:

1. Аналізуючи позитивний досвід Великої Британії у підрозділі 3.1. «Особливості забезпечення управління персоналом в органах поліції у різних країнах світу», автор висвітлив питання щодо діяльності поліцейських-волонтерів, тобто осіб без поліцейських повноважень, які за власним бажанням приділяють час для виконання завдань поліції без очікування чи отримання компенсації, за винятком відшкодування узгоджених кишенькових витрат. Цікавою є авторська позиція щодо можливості запровадження цього досвіду в Україні, оскільки в самому тексті дисертаційної роботи відсутня інформація з цього приводу.

2. Наявні незначні стилістичні та друкарські помилки (наприклад, на стор. 90 дублюються абзаци), в деяких випадках не прослідковуються посилання (наприклад, на стор. 27 під час висвітлення питання методології досліджень кадрового забезпечення управління в органах Національної поліції України автор наводить визначення із дисертації Тишлека М.М. «Правові та організаційні засади кадрового забезпечення управління в органах Національної поліції України», вказуючи на це, але саме посилання на джерело в списку використаних джерел відсутнє). Також окремі джерела в списку використаних джерел не відповідають встановленим вимогам щодо оформлення (наприклад, джерело за номером 21, 22, 34, 38) і не зовсім зрозумілий підхід автора до складання самого списку використаних джерел.

3. В додатках Б, В та Г міститься надзвичайно цікава та важлива інформація за напрямом дисертаційного дослідження. Окремої уваги заслуговують конкретні пропозиції до чинного законодавства, спрямовані на

вдосконалення адміністративно-правового забезпечення управління персоналом в органах Національної поліції України. Втім, в тексті роботи зазначені пропозиції прослідковуються лише фрагментарно. Більш повна інтеграція цих пропозицій в основний текст дисертаційного дослідження могла б покращити розуміння та сприйняття авторських ідей. Крім того, наявність таких пропозицій дає підстави автору у вступі зазначити, що положення дисертації можуть бути використані не лише у науково-дослідній сфері та освітньому процесі, як це зазначено в дисертації, а й у сфері правозастосування та правотворчості.

Втім, частина зазначених зауважень стосуються технічних аспектів оформлення роботи і суттєво не впливають на її змістову частину і не знижують загалом належного теоретико-методологічного рівня представленої дисертаційної роботи.

Загальний висновок та оцінка дисертації

В цілому, за результатами ознайомлення із роботою, можна зробити висновок, що дисертація на тему «Адміністративно-правове забезпечення управління персоналом в органах Національної поліції України» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (зі змінами), вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою КМУ від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами і доповненнями), Вимогам до оформлення дисертації,

затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

У роботі розглядаються сучасні проблеми та виклики, пов'язані з управлінням персоналом, особливо в контексті реформування правоохоронної системи та адаптації до умов воєнного стану. Дисертація пропонує шляхи вдосконалення кадрової роботи, включаючи впровадження новітніх технологій, підвищення професійної підготовки та розвиток мотиваційних програм для співробітників поліції. Дисертаційне дослідження містить конкретні та слушні пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства з метою вдосконалення адміністративно-правового забезпечення управління персоналом в органах Національної поліції України. Таким чином, дисертаційне дослідження Мерденова Ю.В. робить значний внесок у теорію та практику адміністративно-правового забезпечення управління персоналом, сприяючи підвищенню ефективності функціонування Національної поліції України та зміцненню правопорядку в державі.

З огляду на зазначене, автор дисертаційного дослідження, Мерденов Юрій Володимирович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

доцент кафедри

адміністративно-правових дисциплін

Одеського державного університету

внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, доцент

Анастасія БЕРЕНДЄЄВА